

Sygn. akt III AUa 999/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSO del. Beata Górka
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2015 r. w Szczecinie

sprawy K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przywrócenie renty w związku z chorobą zawodową

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 października 2014 r. sygn. akt VI U 649/12

oddala apelację.

SSA Barbara Białecka SSA Anna Polak SSO del. Beata Górka

Sygn. akt III AUa 999/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 kwietnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu K. B. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł ubezpieczony, domagając się jej zmiany. Wskazał w uzasadnieniu, że w 1989 r. stwierdzono u niego chorobę zawodową – brucelozę, której następstwem są liczne schorzenia, nie pozwalające na wykonywanie pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wyrokiem z dnia 22 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten

sposób, że przywrócił ubezpieczonemu K. B. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową od dnia 1 lutego 2012 roku na stałe.

Sąd wydał rozstrzygnięcie w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny i rozważania prawne.

K. B. urodził się (...) i z zawodu jest technikiem weterynarii, pracował w zawodzie. Decyzją Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 31.01.1990 r. stwierdzono u niego chorobę zawodową – brucelozę, od listopada 1989 r., w związku z którą pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 27.01.1990 r. do 31.01.2012 r. Ubezpieczony legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Ubezpieczony cierpi na obustronne osłabienie słuchu typu czuciowo – nerwowego. Słuch społecznie użyteczny, szумы uszne. Zawroty głowy i zaburzenia równowagi ciała umiarkowane, pochodzenia ośrodkowego. Występuje u niego także zespół bólowy kręgosłupa w wywiadzie u osoby ze zmianami zwyrodnieniowo – zniekształcającymi, bez neurologicznych objawów podrażnienia centralnego i obwodowego układu ruchu, bez upośledzenia funkcji narządu ruchu. Przykurcz zgięciowy palca V-go ręki lewej – u osoby praworęcznej. Na przewlekłą brucelozę ubezpieczony choruje od wielu lat bez konieczności leczenia szpitalnego, bez oznaczania miana testów diagnostycznych. Ma zaburzenia emocji – skłonność do reakcji przygnębienno – lękowych. Cierpi na miażdżycę zarostową tętnic kończyn dolnych we wczesnym okresie klinicznym (I/II F), a także na nadciśnienie tętnicze uregulowane farmakologicznie, u chorego z dolegliwościami stenokardialnymi.

Z uwagi na stwierdzone zmiany chorobowe narządu słuchu i układu równowagi, będące jedną z manifestacji klinicznych brucelozy przewlekłej ubezpieczony jest częściowo trwale niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową, poczynając od 1.02.2012 r.

Sąd Okręgowy wskazał, że istotnym w sprawie było ustalenie i rozstrzygnięcie, czy ubezpieczony spełnia warunki do pracy w związku z chorobą zawodową, czy też odzyskał zdolność do pracy jak to wynikało z orzeczeń lekarzy ZUS.

W oparciu o przepisy art. 6 ust. 1 pkt 6 i art. 16 ust. 2 ustawy z 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a także art. 12 i 13 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie ubezpieczonego. Celem wyjaśnienia spornych okoliczności Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych specjalistów z zakresu dziedzin odpowiadających schorzeniom ubezpieczonego – ortopedy, neurologa, laryngologa, chirurga, psychiatry, kardiologa, medycyny pracy i specjalisty chorób zakaźnych w różnych składach osobowych. Biegli psychiatra, laryngolog, neurolog, kardiolog, ortopeda oraz chirurg w I składzie osobowym zgodnie rozpoznali u badanego schorzenia, które zostały wcześniej wskazane. W związku ze zmianami chorobowymi narządu słuchu i układu równowagi, będących jedną z manifestacji klinicznych brucelozy przewlekłej, orzekli że ubezpieczony jest częściowo, trwale niezdolny do pracy w wykonywanym zawodzie od 1.02.2012 r. z tytułu choroby zawodowej. Pozostałe schorzenia, z których dolegliwości narządu ruchu oraz stanu psychicznego mogą być skutkiem brucelozy przewlekłej, nie dają podstaw do uznania badanego za częściowo, okresowo lub trwale niezdolnego do pracy, podobnie jak zmiany chorobowe układu krążenia. W opinii uzupełniającej wskazali, że podstawą kwalifikacji badanego jako częściowo, trwale niezdolnego do pracy z tytułu choroby zawodowej są zmiany stwierdzone w badaniu laryngologicznym: obustronne osłabienie słuchu typu czuciowego – nerwowego z zachowaniem społecznej użyteczności słuchu, ale również szумы uszne, zawroty głowy, zaburzenia równowagi ciała, umiarkowane – pochodzenia ośrodkowego. Z uwagi na zastrzeżenia organu rentowego, które dotyczyły różnic w badaniach laryngologicznym i neurologicznym, biegli w opinii uzupełniającej wskazali, iż rzeczywiście próby Romberga różnią się w tych badaniach, ale już próba chodzenia jest zgodna. Różnice te występują przy zamkniętych oczach, czego neurolog nie oceniał. Biegli nie znaleźli podstaw do zmiany swojego stanowiska. Opinia tego zespołu biegłych została podzielona przez biegłych III zespołu w składzie neurolog, otolaryngolog, specjalista medycyny zakaźnej oraz przez specjalistę medycyny pracy. Rozpoznali oni takie same schorzenia jak pierwszy zespół biegłych i podzielili ich ustalenia o częściowej, trwałej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową. Uznali za słuszne stanowisko biegłych będące odmienne od decyzji komisji lekarskiej ZUS. Wskazali także, że w ocenie laryngologicznej stwierdzone zmiany laryngologiczne są

utrwalone i systematycznie pogłębiają się, co jest potwierdzone badaniem dodatkowym. W tym zakresie ubezpieczony kwalifikuje się jako częściowo niezdolny do pracy, trwale w związku z chorobą zawodową. Inne schorzenia w zakresie sfery psychicznej, ocen chirurgicznych, ortopedycznych i neurologicznych mogą mieć również związek z przewlekłą brucelozą, udokumentowane diagnostycznie na przestrzeni lat. Nadto biegły z zakresu medycyny pracy wskazał, że technik weterynarii musi być w pełni sprawny fizycznie, odporny na stres, dyspozycyjny, mieć dobry wzrok i słuch. Z badań wykonanych przez biegłego wynika, że dotychczasowe leczenie, turnusy rehabilitacyjne nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. U ubezpieczonego nadal toczy się proces chorobowy. Biegły nie zgodził się z tym, że u badanego rozpoznaje się nadciśnienie tętnicze łagodne, że zmiany miażdżycowe są w okresie początkowym. W ocenie tego biegłego opinie uznające badanego za zdolnego do pracy są niepełne, nie uwzględniają wymogów zdrowotnych w zawodzie technika weterynarii. Wskazał także, że u ubezpieczonego nie ma poprawy stanu zdrowia. Sąd Okręgowy nie dał wiary biegłym oceniającym, że K. B. jest osobą zdolną do pracy. Wskazał, że opinia jest powierzchowna i nie bierze pod uwagę istotnych powikłań przewlekłej brucelozy. Opinie te zawierają odosobnione wnioski, sprzeczne z innymi opiniami zawierającymi logiczną i rzeczową argumentację opartą na analizie dowodów medycznych, badaniu przedmiotowym i doświadczeniu zawodowym. Przyjęte za podstawę wyrokowania opinie Sąd pierwszej instancji ocenił jako pełne, logiczne i wyczerpująco uzasadnione. Wnioski w nich zawarte za zgodne i jednoznaczne, co pozwoliło na ocenę stanu zdrowia ubezpieczonego i jego wpływu na niezdolność do pracy oraz związek z chorobą zawodową.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki, od których ustawa uzależnia przyznanie świadczenia rentowego.

Z powyższym wyrokiem nie zgodził się organ rentowy, który zaskarżył rozstrzygnięcie w całości, zarzucając mu jednocześnie:

- błąd w ustaleniach faktycznych przez przyjęcie, że ubezpieczony jest od 1 lutego 2012 r. częściowo trwale niezdolny do pracy w związku z chorobą zawodową, mimo zasadniczo rozbieżnych opinii biegłych specjalistów w szczególności z zakresu medycyny pracy;
- niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności w sprawie wskutek pominięcia wniosku dowodowego organu rentowego o powołanie zespołu biegłych lekarzy neurologa, laryngologa i medycyny pracy w celu usunięcia wątpliwości dotyczących stanu zdrowia ubezpieczonego i zweryfikowanie rozbieżnych w tej kwestii opinii biegłych (R. G. z dnia 6.06.2013r. i H. K. z dnia 11.04.2014r.), co mogło mieć wpływ na wynik sprawy.

Na podstawie powyższego apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę wyroku w całości i oddalenie odwołania K. B..

Ubezpieczony wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest prawidłowe. Sąd Okręgowy właściwie przeprowadził postępowanie dowodowe, w żaden sposób nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał trafnej oceny zebranego

w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Odwoławczy podzielił ustalenia i rozważania prawne Sądu Okręgowego, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyroki Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998 r. I PKN 339/98, OSNAPiUS 1999/24 poz. 776, z 22 lutego 2010 r. I UK 233/09, Lex nr 585720). Sąd Apelacyjny podzielił nadto stan prawny wskazany przez Sąd Okręgowy jako podstawa rozstrzygnięcia.

Prawo do renty z tytułu choroby zawodowej przysługuje, w myśl art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ubezpieczonemu, który stał się

niezdolny do pracy do pracy wskutek choroby zawodowej. Definicję niezdolności do pracy zawiera art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Wskazać należy, iż w postępowaniu sądowym ocena niezdolności do pracy, a co za tym idzie również weryfikacja orzeczeń lekarzy orzeczników, wymaga zasięgnięcia wiadomości specjalnych. Przy czym oceny niezdolności do pracy nie można dokonywać w oparciu jedynie o opinie lekarzy leczących ubezpieczonego. Podstawowym więc dowodem w sprawach o rentę jest dowód z opinii biegłego. Z istoty i celu tego rodzaju dowodu wynika, że jeśli rozstrzygnięcie wymaga wiadomości specjalnych, dowód z opinii jest konieczny. W takim wypadku sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 1974 r. II CR 748/74, Lex 7618). Sąd ocenia opinie biegłych pod kątem ich logiki, spójności oraz tego, czy odpowiadają one na postawione tezy dowodowe.

Sąd Odwoławczy akcentuje, że o niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, lecz ocena, czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Dotyczy to również schorzeń o przewlekłym charakterze, które niewątpliwie występują u ubezpieczonego (wyrok SN z 1 grudnia 2000 r. II UKN 113/00, OSNP 2002/14/343). Schorzenia te muszą naruszać sprawność organizmu w znacznym stopniu na dłuższy okres czasu. Kluczowa dla stwierdzenia, czy rozpoznane u ubezpieczonego schorzenia czynią go niezdolnym do pracy, jest zatem ocena elementu „znacznosci” ograniczenia jego zdolności do wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez niego kwalifikacji na skutek wynikających z powyższych schorzeń przeciwwskazań. Zaznaczyć należy, że niezdolność do pracy w stopniu mniejszym niż „znacznym” nie jest niezdolnością do pracy objętą ochroną rentową (por. wyrok SA w Gdańsku z 17 września 2013 r., III AUa 1088/13, Lex nr 1381335).

Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów z zakresu ortopedii, neurologii, laryngologii, chirurgii, psychiatrii, kardiologii, medycyny pracy, chorób zakaźnych, w różnych składach osobowych. Ubezpieczonego zatem w trakcie niniejszego postępowania badało kilkunastu biegłych. Nie wszystkie opinie sporządzone w sprawie były jednoznaczne. Jednakże większość biegłych uznała bezsprzecznie, że K. B. jest osobą częściowo trwale niezdolną do pracy w związku z chorobą zawodową.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że biegli wydali opinię na podstawie zgromadzonej w aktach sprawy dokumentacji lekarskiej i badania przedmiotowego. Ocena stanu zdrowia ubezpieczonego dokonana została całościowo. Biegli lekarze o specjalnościach adekwatnych do schorzeń zdiagnozowanych u ubezpieczonego na dzień wydania decyzji, przedstawili w sprawie wyczerpujące uzasadnienie swojego stanowiska. Sąd Odwoławczy zatem uznał, że opinie, które stanowiły podstawę wyrokowania przez Sąd pierwszej instancji, spełniają wszystkie wymagane kryteria, a więc są zgodne z zasadami logiki, wiedzą powszechną, poziomem wiedzy biegłych oraz z postawionymi tezami dowodowymi.

Odnosząc się do zarzutu błędnych ustaleń faktycznych poprzez przyjęcie, że ubezpieczony od 1 lutego 2012 r. jest niezdolny do wykonywania pracy w związku z chorobą zawodową, należy podkreślić, że zebrany w postępowaniu materiał dowodowy w postaci opinii biegłych oraz dokumentacji medycznej, nie pozwalał na dokonanie odmiennej oceny. Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądownictwa, a więc rozstrzygania kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału. Granice swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego rozumowania. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd zasad określonych w art. 233 k.p.c., wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Tylko te uchybienia mogą być przeciwstawiane uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony

o innej niż przyjął to sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98, LEX nr 322031).

Sąd Okręgowy przy ocenie dowodów nie naruszył zasad wskazanych powyżej. W swym uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji jasno i logicznie przedstawił jakie dowody uznał za istotne i wiarygodne w sprawie. W ocenie Sądu Apelacyjnego ocena materiału dowodowego dokonana przez ten sąd odpowiada zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Twierdzenia organu rentowego stanowią jedynie polemikę z prawidłowo uzasadnionym rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego. Zarzut niewyjaśnienia wszystkich istotnych okoliczności w sprawie wskutek pominięcia wniosku dowodowego o powołanie kolejnego zespołu biegłych, nie jest zasadny. Wskazać należy, że ubezpieczony był badany przez kilkunastu biegłych. Powołanie kolejnego zespołu byłoby niecelowe i zmierzałoby tylko do przedłużenia postępowania. Samo niezadowolenie strony pozwanej nie może stanowić podstawy do uwzględnienia takiego wniosku. Sporządzone opinie przez trzy zespoły biegłych okazały się w pełni wystarczające, by móc wydać rozstrzygnięcie w sprawie. Biegli z I i III zespołu wydali opinie, które jednoznacznie wskazują na rozpoznane u ubezpieczonego schorzenia i ich wpływ na możliwość wykonywania przez niego pracy. Opinie te znalazły również potwierdzenie w stanowisku wyrażonym przez biegłego z zakresu medycyny pracy, który w sposób szczegółowy wyjaśnił wpływ schorzeń rozpoznanych u K. B. na wykonywany przez niego zawód – technika weterynarii, a także odniósł się do innych opinii sporządzonych w sprawie. Wskazał, że stan zdrowia ubezpieczonego nie uległ poprawie i w dalszym ciągu toczy się u niego proces chorobowy.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Odwoławczy uznał, że ubezpieczony jest osobą częściowo niezdolną do pracy na stałe. Rozpoznane u niego schorzenia nie pozwalają mu na wykonywanie pracy w wyuczonym zawodzie, w którym pracował przez 13 lat. Zawód technika weterynarii wymaga specjalnych kwalifikacji, wiąże się z wykonywaniem zabiegów u zwierząt. Osoba zatem wykonująca pracę o takim charakterze musi być sprawna fizycznie, musi mieć dobry wzrok i słuch. Rozpoznane u ubezpieczonego schorzenia laryngologiczne, które są związane z chorobą zawodową, wykluczają możliwość wykonywania pracy technika weterynarii, a tym samym powodują u niego częściową trwałą niezdolność do pracy .

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego brak jest podstaw do uznania, że Sąd Okręgowy dokonał błędnej oceny materiału dowodowego, jak też brak jest podstaw do uznania, iż przepisy prawa materialnego zostały w sprawie źle zastosowane. Zarzuty apelującego stanowią polemikę z prawidłowo uzasadnionym stanowiskiem i jedynie kwestionują wnioski, które są sprzeczne z jego interesem. Organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów, które uzasadniałyby zmianę wyroku Sądu Okręgowego.

Skoro ubezpieczony jest osobą częściowo niezdolną do pracy na stałe od 1 lutego 2012 r., spełnia więc przesłanki warunkujące przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy spowodowanej chorobą zawodową , na stałe.

W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego jako bezzasadną.

SSA Barbara Białecka SSA Anna Polak SSO del. Beata Górńska